

Navodilo za pripravo PDF datotek za offset ali digitalni tisk

Za računalniško osvetljevanje tiskarskih plošč (CtP)

S temi navodili vam želimo pomagati pri pripravi in izdelavi datotek, ki so primerne za tisk v tiskarni, da lahko zagotovimo pravo kvaliteto in pravilnost tiskovin.

V obojestransko zadovoljstvo je pomembno, da se seznanite s temi navodili, da se izognemo morebitnim neskladjem in z njimi povezanimi dodatnimi stroški.

Navodila

PDF datoteka mora biti narejena s preverjenim postscript gonilnikom, katerega uporablja večina uporabnikov za sodobne osvetljevalne naprave. Priporočamo gonilnike Adobe. V tem primeru je kompatibilnost zagotovljena. Podrobnosti za inštalacijo gonilnika lahko najdete na spletni strani: <http://www.adobe.com/products/printerdrivers/installwinppd.html>.

O sami izdelavi PDF datotek pa najdete več podatkov na spletni strani: http://www.adobe.com/designcenter/acrobat/articles/acr7ip_prntwrkflw/acr7ip_prntwrkflw.pdf. Nastavitve za izdelavo PDF datotek (datoteke *.joboptions, *.PPD) pa lahko najdete na spletni strani www.certifiedpdf.net. Lahko pa nas tudi kontaktirate in vam jo pošljemo mi. Sicer pa, če kreirate PDF z nastavitvijo (*joboptions*) na "**PDF for press quality**" bi moralo zadoščat.

Možni mediji za dostavo podatkov

- CD ali CD-RW • DVD-R ali DVD-RW
- USB ključek ali prenosni disk

Prenos podatkov

- na naš FTP strežnik **ftp.grafis.si** (uporabniško ime in geslo vam posredujemo po dogovoru)
- na elektronski naslov kontaktne osebe in še v vednost odgovornemu tehnologu.

Sicer dobimo obvestilo o dostavi datotek na naš ftp strežnik, a je vseeno bolje, da nam po končanem pošiljanju podatkov sporočite s katerim uporabniškim imenom in v katero mapo ste shranili vaše datoteke, in seveda ime te datoteke; npr. **ftp.grafis.si/uporabnik/mapa**.

Po elektronski pošti pa nam pošljite sporočilo z ostalimi podatki za izvedbo projekta - številka ponudbe (če je bila dana), drugače pa format, barve, število izvodov, na kakšen material, ...

Vaše datoteke lahko prenesemo tudi z vašega FTP strežnika. V tem primeru nam morate omogočiti dostop do strežnika, s tem, da nam pošljete direktno povezavo do datotek ali pa:

- ime strežnika • uporabniško ime (*username*) • dostopno kodo (*password*), ter
- mapo, kjer se nahajajo datoteke in seveda imena le-teh

Formati digitalnih podatkov

- **PDF datoteke** - za optimalen potek izvedbe projekta potrebujemo že izdelane datoteke tipa Portable Document Format (PDF). Navodila za izdelavo teh datotek so podana v nadaljevanju.
- **ODPRTE datoteke** - pri datotekah programov InDesign (*.indd), QuarkXpress (*.qxd,*.qxp), CorelDraw (*.cdr), Adobe Illustrator (*.ai, *.eps) potrebujemo poleg osnovnih podatkov tudi testne odtise iz katerih je razvidno zaporedje strani, format strani, prelom besedila in slik. Priložiti je potrebno tudi vse v dokumentu uporabljene pisave in slike (*collect for output*). Priložene slike morajo biti shranjene v CMYK barvnem prostoru in v visoki ločljivosti (vsaj 300 dpi). Ponavadi mi kreiramo PDF-e za tisk in pošljemo stranki v potrditev. V kolikor so težave pri kreiranju PDF-ov in dodatno nenačrtovano delo, moramo zaračunati dodatne stroške, kajti včasih je potrebna tudi ura ali še več, da pripravimo PDF, ki bo primeren za tisk. Temu se izognemo, če nam že kar stranka dostavi PDF-e za tisk.

Poimenovanje datotek

Poslane datoteke in mape poimenujete z nedvoumnim naslovom, če je možno brez šumnikov, npr.:

Ime narocnika_Naslov tiskovine_stevilka ali sifra tiskovine.pdf

Zahteve pri pripravi PDF datotek (nastavitev "Press quality PDF")

- kompozitne PDF datoteke,
- v CMYK barvnem prostoru (za color tisk) - morebitne spot barve se bodo pri računalniškem procesiranju datotek za osvetljevanje (RIPanju) avtomatsko pretvorile v CMYK, za katere pa ne moremo jamčit 100% ujemanje s to spot barvo,
- v CMYK in/ali spot barvnem prostoru (za večbarvni tisk),
- v črnobelem/enobarvnem (grayscale/spot) barvnem prostoru (za črnobeli/enobarvni tisk),
- tiskovina v PDF-u mora biti točno na sredini strani, v nasprotnem primeru pa definiran "trim box" (tiskovina se avtomatsko pozicionira po trimboxu, zato mora biti tiskovina točno na sredini trimboxa!)
- enotna velikost vseh strani v istem PDF-u,
- strani pripravljene posamično (**single**), in ne »spread«,
- dodatek za porezavo (vsaj 2 ali 3 mm, odvisno od tiskovine),
- zaželjene dodane samo oznake za porezavo (*paserji za obrez*) (*offset 3 mm*) in oznaka za prepogib, perforacijo,... BREZ raznih "lepotnih" dodatkov; barvni klini, nešteto nevažnih oznak za porezavo,
- 8-bitne slike (color in grayscale) v resoluciji vsaj 300 dpi,
- 1-bitne slike (black/white) v resoluciji vsaj 1200 dpi,
- vsota vseh barv naj ne presega 320% pokritosti površine (za tisk na premazne papirje),
- vsota vseh barv naj ne presega 280% pokritosti površine (za tisk na nepremazne papirje),

Posebnosti pri enaki tiskovini z različnimi besedili - jezikovne mutacije

Pri tiskovinah z mutacijami v tekstu (npr. različni jeziki) je potrebno paziti, da:

- so slike v CMYK barvah,
in potem sta možni dve varianti (odvisno od ponudbe in tiskovine, zato se raje prej pozanimajte pri nas)
- tekst mora biti v eni barvi od štirih osnovnih barv, ali pa
- v peti Spot ali Pantone barvi (npr. »Text Black«) je besedilo oz. vsi mutirani elementi
- so mutirani elementi pretiskani (»**overprint**«).

Popravki / korekture

Najbolje je, če dobimo potrjene datoteke; to pomeni, da lahko gredo kar v tisk. Pri večjih poslih pošljemo vsekakor RIPane PDF-e stranki v potrditev.

Če pa so potrebni kakšni popravki, je najbolje da jih stranka sama vnese in nam pošlje nove datoteke. V kolikor to ni mogoče, lahko do neke mere popravke naredimo sami, vendar je potem potrebna še avtorska korektura in tudi potrditev popravljenih datotek s strani stranke po elektronski pošti ali s podpisom na potrjeni izpis tiskovine.

»Match print« / poskusni odtis

Zaželeno je, da dobimo pred začetkom izdelave barvno-merodajne predloge. V primeru, da jih stranka nima jih lahko naredimo pri nas, vendar je to povezano z dodatnimi stroški. V kolikor ne dobimo nobenih barvnih predlog, tiskamo izključno po barvnih klinih na tiskovini na tiskarskem stroju. Sicer so le-ti merodajni; kako je narejena datoteka, tako bo potem tudi tiskovina stiskana. Tiska se z nanosi po iso standardizaciji za posamezne vrste papirjev.

Testne datoteke – priporočljivo

Pred začetkom same proizvodnje (ali raje že pri pripravi ponudbe) nam lahko pošljete:

- t.i. "testno" datoteko,
- ustrezne črno/bele in/ali barvne odtise.

Prejeto datoteko pregledamo in jo preizkusimo. Ob morebitni napaki, ki je nastala pri postopku priprave za osvetljevanje oz. zaradi napake v sami obliki in tipu podatkov, stranko o tem obvestimo in se v nadaljevanju dogovorimo o odpravi teh napak. V odvisnosti od oblike in vrste podatkov lahko napake odpravimo tudi v našem oddelku grafične predpriprave, vendar pri zahtevnejših posegih in popravkih zaračunamo dodatno delo po ceniku. V nasprotnem primeru je potrebna strankina ponovna priprava in dostava podatkov.

Do prejema potrjenih datotek za tisk so "testne" datoteke za nas obvezujoče. V primeru, da pri obdelavi pride do odstopanja med "testnimi" in "pravimi" podatki, moramo ta odstopanja z dodatno obdelavo uskladiti/odpraviti. Žal moramo to dodatno obdelavo in ponovno pripravo/priredbo podatkov tudi zaračunati.